

ТЕМА 5:

PR ТЕХНИКИ. КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕМ ЗА:

- ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ
- БРИФИНГ
- ПРЕССЪОБЩЕНИЕ
- ИНТЕРВЮ
- СПОНСОРСТВО
- УЧАСТИЯ В ИЗЛОЖЕНИЯ
- КОНТРОЛИРАНИ И НЕКОНТРОЛИРАНИ СРЕДСТВА ЗА КОМУНИКАЦИЯ

Отношенията между дадена организация и медиите се явяват ключови за добрия имидж на тази организация.

Ето защо доверието на медиите към PR отдела, пресцентъра и PR специалистите, работещи за организацията, е критичен фактор на взаимодействието пбблик рилейшънс - медии.

Отношенията между специалистите по PR и журналистите трябва да се градят върху доверие, взаимна изгода и зачитане на целите и оперативните нужди на журналистите.

Връзките с обществеността се опират на пет основни принципа за ефективна работа с медиите, известни като **петте F: бързо (fast), фактологично (factual), откровено (frank), честно (fair), доброжелателно (friendly)**.

В тази тема ще разгледаме именно как на базата на тези важни принципи се осъществяват някои от ключовите за пбблик рилейшънс дейности, кои техники за комуникация са контролирани и кои неконтролирани, както и какво е специфичното за пресконференция, брифинг, прессъобщение, интервю, спонсорство.

1. ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ

Пресконференциите се свикват в два случая:

1. Когато организацията има да съобщи значими новини, представляващи интерес за медиите и обществеността: започване на ново производство, представяне на нов продукт или услуга, технологичен или пазарен пробив и т.н.

2. При внезапни негативни развития, когато организацията трябва да защити себе си и да даде по-обстойни обяснения по случилото се – нещо, което не може да се постигне в кратките печатни и аудиоформи.

При подготовката и организирането на една пресконференция трябва да се отработят няколко основни момента:

- **Избор на дата и час** – по възможност удобен за максимален брой медии. Като правило се предлага формулата: Рано през деня, рано през седмицата, рано през месеца (не по-късно от 11 часа, понеделник или вторник, първа седмица на месеца). Трябва да се внимава пресконференцията да не съвпадне по време с други подобни прояви, които биха привлекли журналистите.
- **Избор на място за провеждането ѝ** – трябва да съответства по обстановка с темата на пресконференцията: тържествена, делова, неутрална.
- **Списък на медиите и журналистите** – трябва да е достатъчно солиден, защото около 30% от поканените журналисти обикновено не идват.
- **Подготовка на поканите** - поканите за пресконференция обикновено се изпращат по електронна поща и включват следните елементи:
  - Име на компанията
  - Тема на пресконференцията;
  - Дата на провеждане
  - Място на провеждане
  - Начален час
  - Име и телефон за контакти.

След изпращането на поканите е добре да се осъществи контролен контакт с поканените журналисти за потвърждение, че поканата е достигнала до тях.

Подготовка за пресконференцията:

- **Техническа подготовка:**
  - Резервиране на зала
  - Проверка на техническата база, озвучаване (микрофони, тонколони), разположението на масите и столовете и на “трибуната” (мястото, на което ще стоят даващите пресконференцията)
  - Табелки с имената пред даващите пресконференцията с тяхната точна длъжност (титла) и името на организацията, която представляват,
- **Подготовка на презентация** – добре е да се подготви мултимедийна презентация, която да подпомогне представянето на информацията пред журналистите по време на пресконференцията.
- **Прес пакети** – добре е журналистите да получат пакет с информационни материали на хартиен или електронен носител.
- **Определяне на говорител (spoke person) и водещ на пресконференцията** - екипът определя говорителите си и кръга проблеми от компетенциите на всеки говорител. За да не протича хаотично пресконференцията е редно да

има неин модератор (водещ), който да дава думата на журналистите и да насочва въпросите. Най-добре е тази функция да се поеме от специалиста по PR.

- **Q & A (Questions and answers)** - всички членове на екипа трябва да са подготвени за въпросите на журналистите, затова обикновено се набелязват възможни въпроси и отговорите им.
- **Предвиждане на времетраенето** - презентацията не бива да дотяга с продължителността си – да е не повече от 20 минути. След нея трябва да се предвиди време за въпроси на медиите и отговори и за закриване на пресконференцията.

2. БРИФИНГ

Брифингът е форма на пряка комуникация с журналистите.

Повечето организации не провеждат често брифинги. Когато имат повод да съобщят за важно събитие и търсят пряк контакт с всички медии наведнъж, те предпочитат пресконференцията, чиито особености вече споменахме.

Брифингът има две приложения в практиката:

- За разлика от пресконференцията, брифингът е форма на диалог по специфичен проблем с по-малък кръг, компетентни в областта журналисти.
- Като периодична, но редовна форма на пряк диалог за някои типове организации: институции на държавното управление, областни управи, кметства, полицейски управления, политически партии. В тази функция брифингът дава възможност за обмен на текуща информация, като създава условия на журналистите да получат отговори на интересуващите ги въпроси.

3. ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

(съобщение за печата, пресинформация, press release)

Това е най-широко разпространената форма на PR. Тя съчетава точно и навременно огласяване на важна и значима информация и дава възможност за ограничаване на нежелани интерпретации.

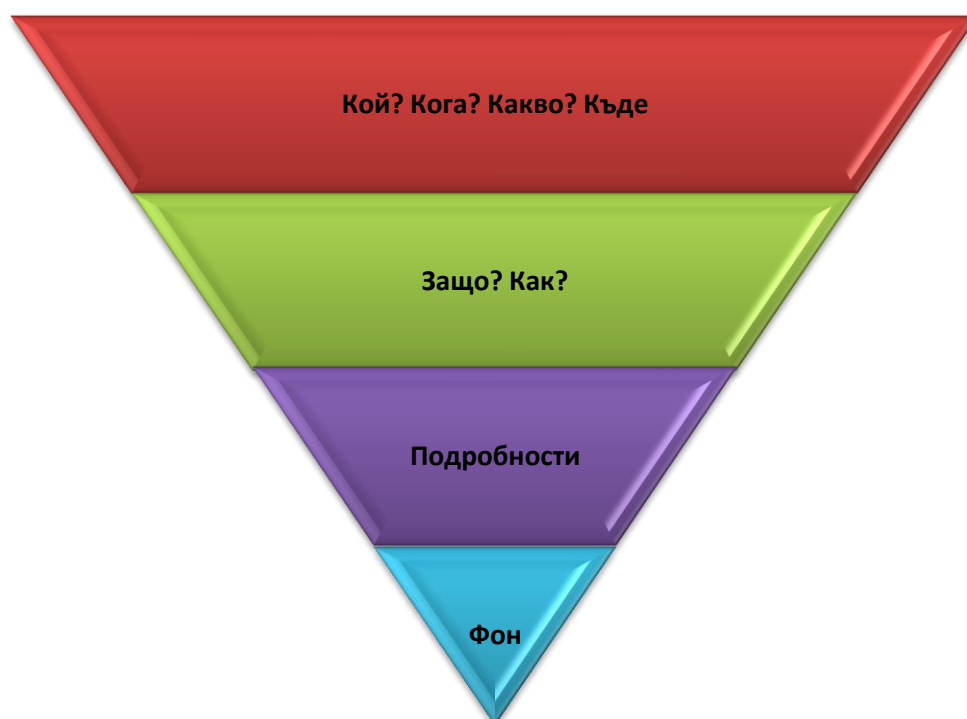
Прессъобщението представлява кратък текст, съставен в готов за публикуване вид. Чрез него точно и навременно се огласяват важни факти, свързани с организацията. За медията, която го използва, то предлага възможността да бъде цитиран сигурен и достоверен източник. С развитието на информационното общество се утвърди принципът за изпращането на прессъобщения по електронна поща до база данни с имейли на целеви журналисти, което прави подаването на информация бързо и навременно.

Как да напишем добро прессъобщение?

При подготовката на прессъобщение е прието да се използва класическия образец на *новината*, познат като *принцип на обърнатата пирамида на Харолд Ласуел*.

Според този модел, важно е съдържанието да се излага като отговор на логическата верига въпроси: **Кой? Какво? Кога? Къде? Защо? Как?**

Принцип на обърнатата пирамида – модел на Харолд Ласуел:

В рамките първия абзац, а по-добре още в първото изречение, трябва да се отговори на тези 4 въпроса. В следващите абзаци се разгръща съдържанието, съответстващо на останалите въпроси – защо и как. Подробностите, контекстът на темата и връзката с предходни факти и събития образуват фона на новината.

Заглавието не бива да бъде твърде дълго и задължително трябва да съдържа глагол. Заглавието трябва да има новинарска стойност и да привлича вниманието. Добре е да се постави и подзаглавие, което да съобщава друга важна информация, включена в текста на прессъобщението.

В самото прессъобщение трябва да присъстват и следните технически параметри:

- Логото на организацията (още по-добре е да се използва официалната бланка на организацията)

- Лицето за контакт
- Адреси и телефони за контакт, електронна поща и уеб сайт на организацията
- Датата на изпращане и указания за незабавно публикуване или за публикуване на определена дата
- В края на прессъобщението може да се включи и кратка визитка за организацията

Първият абзац на текста на прессъобщението трябва да синтезира най-важната част от информацията. Ето защо най-голям брой реципиенти се ограничават до възприемане именно на този обем информация и ако тя не е достатъчно интересна за тях, просто престават да четат.

Правилният избор на заглавието и на първия абзац гарантира до висока степен, че най-съществените компоненти на посланието ще достигнат до публиката. Дори журналистът да съкрати материала, той ще остави точно 1-я абзац поради съдържателната му стойност.

Допълнителната информация (или т. нар. „фон на прессъобщението“) представя нейната предистория, дава връзката с предхождащи я събития и факти. Информационния бекграунд се включва в последния абзац на прессъобщението.

Добре е в прессъобщението да се включи и цитат в рамките на не повече от няколко реда. Лицето, което се цитира, трябва да притежава достатъчно авторитет, а изказването му да има пряка връзка с новината от прессъобщението. Цитирани лица в прессъобщенията могат да бъдат представители на висшия мениджмънт на организацията, експерти, известни личности или заинтересовани страни.

Прессъобщението не трябва да бъде твърде дълго (400-500 думи, около 1 страница) текстът да е стегнат и лесен за асимилиране и задължително да е написани без правописни грешки.

Заедно с прессъобщението като отделни файлове могат да бъдат изпратени и снимки, графики или съпътстваща информация, които да улеснят журналистите и да им дадат допълнителни данни към основната новина.

Тези допълнителни документи и справка не са предназначени за директно публикуване. Те са подчинени на принципа за постигане на информационна достатъчност и журналистът да бъде запознат с новината в дълбочина, което му позволява да я представи в различните ѝ аспекти и да я коментира.

Кое е новина за масмедииите?

- Предлагане нови услуги на потребителите
- Сливане на фирми, нови партньори, промяна в мениджмънта
- Начало/край на проект/програма
- Нови инвестиции, международен опит

4. ИНТЕРВЮ

Интервюто е универсален жанр, който може да се реализира в печатна медия, интернет медия или да се излъчи по радио или телевизионен канал.

Тъй като интервюто е много ефективна форма за лансиране на личности, организации и идеи, всяка **подходяща** възможност за осъществяването му трябва да се използва.

Подготовката на интервюто е свързана с:

- Определяне на главната посока на посланието, което ще се отправи чрез интервюто;
- Събиране и систематизация на всички факти и възможните гледни точки към тях; аргументация на алтернативните мнения;
- Структуриране на информацията – подреждането ѝ върви от най-важните и съществени тези към подробностите по модела на обърнатата пирамида;
- Договаряне на правилата с журналиста/медията, провеждащи интервюто, които включват:
  - Времетраенето
  - Каква ще бъде темата на интервюто
  - Къде и как ще се проведе интервюто
  - Кога ще се излъчи/публикува интервюто
  - Какви ще са основните въпроси
  - Техническо обезпечение
  - Отразяване на интервюто (дали ще бъде пълен запис или ще се осъществи с редакторска намеса и коментар)
  - Използване на снимков материал за печатните издания – ще е необходима ли фотосесия и какви снимки ще се изберат
  - Ще има ли достъп PR специалистът до материала за одобрение преди да се публикува/излъчи
- Подготовка на интервюирания за евентуалните трудности с журналистическите похвати;
- Подготовка на поведението – по възможност репетиция и видеозаписи за анализ и контрол на поведението.
- Q & A (Questions and answers) – специалистът по PR трябва да се опита да предвиди какви ще са възможните неочаквани въпроси и да обсъди с лицето, което ще даде интервюто, най-подходящите за тях отговори. Така ще се избегнат негативни моменти в интервюто и попадане на интервюирания в неудобна ситуация.

5. СПОНСОРСТВО

Спонсорството е наложена и доста използвана PR техника. Понятието "спонсорство" произлиза от латинското "spondere", което означава тържествено обещание. Действително между спонсорирания и спонсориращия се уточняват в делови порядък поредица от обещания, свързани с правата и отговорностите на договарящите се страни. Освен това спонсорските отношения по своята същност представляват бизнес отношения, в които всяка от страните се стреми да извлече за себе си определени ползи и печалби. Би могло да се прибави към тази характеристика и това, че тези бизнес отношения се легитимират чрез **договор за спонсорство**. Следователно спонсорските отношения се регламентират на законова основа, в контекста на правно-нормативната уредба.

Най-общо казано спонсорството представлява регламентирано предоставяне от страна на спонсора материална или друг вид помощ на спонсорирания в замяна на определени ползи, спрямо които спонсора има интерес.

Ползите могат да бъдат:

- Придобиване на популярност – организацията активно присъства в медийното пространство
- Придобиване на благоприятен имидж
- Прехвърляне на репутацията на спонсорирания върху спонсориращия (например феновете на популярен спортен клуб стават положително настроени към спонсора на клуба – производител на спортна екипировка)
- Демонстриране на социална отговорност

Към механизма на спонсорството се причислява и самата му реализация след като договарянето между спонсориращия и спонсорирания е вече сключено. В този смисъл се изготвя подробен план за работа. Освен това се уточняват конкретните дейности по реализацията на спонсорския проект, срокът на спонсорството, правата и задълженията на страните. Не без значение е и начинът на работа с медиите, чрез които ще се отразява дадената проява.

При установяването на спонсорските отношения не са изключени и определени опасности. Например може да възникне сблъсък между целите на спонсорирания и тези на спонсора, без да е било възможно предварителното предвиждане на подобна ситуация. Не е изключено също върху спонсорирания да бъде упражняван натиск от страна на спонсора, вследствие на който да се стигне до конфликт на интереси.

Проблеми могат да възникнат и за спонсориращия, който да попадне в неблагоприятна ситуация вследствие на непристойно поведение или възникнал проблем при спонсорирания. **Пример** за подобен случай е историята с катастрофата на Максим Стависки и шофирането му в нетрезво състояние точно в момента, в който един от GSM операторите стана официален спонсор на двойката ни по фигурно пързаляне.

Разбира се и спонсорираня и спонсориращия трябва да полагат усилия, за да доведат до минимум евентуалните проблеми помежду им. Това в повечето случаи не представлява трудност, особено, когато отношенията се изграждат между професионалисти. Известно влияние върху характера на спонсорското споразумение оказва и самата форма на спонсорството. Най-често срещани в практиката форми са: директното финансиране, материалната помощ, обслужващата помощ, гаранция срещу загуба.

Тъй като директното финансиране може да бъде еднократно или ограничено във времето, а материалната и обслужваща помощ - перманентни, то и съответните отношения ще варират от епизодични до такива с по-постоянен характер.

Технология на спонсорската кампания

Технологията на спонсорската кампания обхваща три основни етапа, които са взаимно обвързани и се предполагат от причинно-следствена гледна точка. Това са подготовката, реализацията и оценката.

6. УЧАСТИЯ В ИЗЛОЖЕНИЯ И ПАНАИРИ

Тази форма на PR също е изключително важна. Участието в изложения и панаири целят да се пробуди и стимулира интерес към организацията, нейните продукти и услуги, да се придобият знания за техните качества и потребителска стойност.

Чрез PR активностите, свързани с панаири и изложения, се разширява значително кръгът от хора, които получават информация за организацията, разширяват се личните и бизнес контакти на нейните представители. Това е чудесна възможност за подобряване на репутацията и за привличането на нови клиенти.

Участието в подобни събития дава възможност организацията да установи контакти с важни представители на медиите, да организира интервюта и публикации, да се запознае с дейността на конкуренцията.

Важно е участието в панаири и изложения да е с осигурен и обоснован бюджет и да са подбрани правилно съобразно дейността и целите на организацията. Хората или лицето, които ще представляват компанията на нейния щанд/павилион трябва да са запознати с всички необходими детайли и да могат да отговорят адекватно на въпросите, които биха възникнали.

КОНТРОЛИРАНИ И НЕКОНТРОЛИРАНИ СРЕДСТВА ЗА КОМУНИКАЦИЯ

Средствата за комуникация на една организация с външните публики и медиите се делят на контролирани и неконтролирани. Към контролираните се отнасят всички комуникационни средства, които организацията си създава сама и поради това контролира изцяло. При контролираната медия информацията достига до реципиента без каквато и да е било външна намеса в онзи обем и вид, в който е съставена.

Неконтролираните средства за комуникация се осъществяват посредством новини за клиента или организацията в масмедииите и специализираните медии. Целта е да се покрият масмедииите с новини за всички възможни събития, ставащи в организацията.

1. Неконтролирани средства за комуникация

Към групата на неконтролираните средства за комуникация принадлежат:

(повечето от тях вече разгледахме по-рано в темата):

- Пресконференция
- Прессъобщение
- Брифинг
- Интервю
- Факт листове
- Медияпапки
- Провеждане на кръгли маси и семинари с външни публики
- Участия в панаири и изложения и т.н.

2. Контролирани средства за комуникация

- Бюлетени, нюзлетъри
- Брошури
- Книги, наръчници, справочници
- Публикации в организацията /вътрешни публикации/
- Годишни отчети
- Марките на организацията и търговските знаци
- Фирмени плакати
- Фирмени календари
- Филми за организацията
- Мултимедийни продукти
- Речи, лекции, конференции, семинари, провеждани в организацията